

Joonas Könttä kesk ym.

Toimenpidealoite itsehoitolääkkeiden saatavuuden laajentamisesta

Eduskunnalle

Suomen apteekkijärjestelmä perustuu alueellisiin lääkemyyntilupiin, lupajärjestelmään ja erinäisiin sääntelyihin. Kilpailu on säädeltyä, kun hintojen lisäksi apteekin perustaminen, sijainti, omistuspohja ja yhtiömuoto ovat tiukasti rajoitettuja. Terveyspalveluiden muutos koskettaa myös apteekkeja, joiden rooli tulevaisuuden terveydenhuollossa kasvaa. Myös apteekkien sääntelyn olisi perusteltua lähteä nykyistä paremmin lääkkeiden käyttäjän ja yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta. Sääntelyn tulee keskittyä farmaseuttiseen osaamiseen, lääketurvallisuuteen, laadukkaaseen palveluun ja lääkkeiden saatavuuteen omistajuuden sijaan.

Apteekkitoimialalle ei ole syntynyt luonnollista markkinakilpailua tiukan sääntelyn takia. Runsaasti lääkkeitä tarvitsevat, kuten sairaat, toimeentulotuen asiakkaat, eläkeläiset ja matalatuloiset, ovat nykyisen järjestelmämme maksajia. Esimerkiksi toimeentulotuesta kymmeniä miljoonia euroja menee tällä hetkellä lääkkeisiin. Lääkekustannukset jatkavat kasvuaan esimerkiksi väestön ikääntymisen seurauksena.

Lääkkeiden vähittäishintojen määrittäminen lääketaksan mukaan estää hintakilpailun, joka hyödyttäisi erityisesti runsaasti lääkkeitä tarvitsevia. Kilpailun lisääntyessä saataisiin hintoja alas päin, joka hyödyttäisi paljon lääkkeitä käyttäviä. Tämä näkyisi matalasti toimeentulevien käytettävissä olevien varojen lisääntymisenä.

Nykyiset lääketaksan mukaiset vähittäishinnat on perusteltua muuttaa enimmäishinnoiksi. Lääkkeitä olisi mahdollista myydä nykyistä hintaa edullisemmin, mutta ei kalliimmin. Hintakilpailun mahdollistamisen lisäksi tarvitaan monipuolisempi lääkejakeluverkosto, jotta hinta- ja laatukilpailua aidosti syntyy. Apteekkisääntelyä tulisi uudistaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin itsehoitolääkkeiden jakelukanavien monipuolistamiseksi sekä saatavuuden ja toimittamisen parantamiseksi lääkkeen käyttäjälle apteekin omistajuutta vapauttamalla, sillä edellytyksellä, että farmaseuttista lääkeneuvontaa olisi saatavilla ainakin sen tasoisena kuin nykyisessä verkkoapteekkitoiminnassa tai apteekkien lääkeautomaateissa.

Toimenpidealoite TPA 49/2019 vp

Helsingissä 20.12.2019

Joonas Könttä kesk
Sinuhe Wallinheimo kok
Sebastian Tynkkynen ps
Elina Lepomäki kok